

Links en rechts

Wie over de Venloseweg naar Beringe rijdt, moet ter hoogte van de rotonde bij Meijel wisselen van de noordoever naar de zuidoever van de Noordervaart. Dat is volgens de overlevering het gevolg van een begripsverwarring. De buurgemeenten Nederweert en Meijel werkten nauw samen bij het aanleggen van de nieuwe weg. 'We beginnen links van het kanaal', spraken de beide gemeentebesturen af. Zo geschiedde, en pas halverwege ontdekte men het misverstand...

De anecdote over de rijksweg langs de Noordervaart is natuurlijk uit de duim gezogen. Dergelijke 'broodje aap'-verhalen bestaan er ook over de Booldersdijk en de Houtsberg. Beide wegen waren onderdeel van de eeuwenoude noord-zuid-route van Helmond naar Roermond. Vroeger maakte de weg naar de Houtsberg ter hoogte van Eind een grote lus. Hetzelfde gold voor de Booldersdijk, die kende een grote bocht in de omgeving van de Karissteeg. De weglussen zouden opzettelijk zijn aangebracht. Als in vroegere eeuwen vijandelijke legers het dorp Nederweert naderden, moesten de wachters op de Lambertustoren de bevolking waarschuwen. Door de lussen in de wegen zou de vijand worden gedwongen om zich uitgebreid van de linker of rechter flank te laten zien. De torenwachter kon zo beter inschatten hoeveel vijanden er aan kwamen. Ook dit was een verzinsel; de omleidingen in de wegen werden veroorzaakt door de plaatselijke terreingesteldheid.

Toch zijn er ook serieuze historische feiten over links en rechts te melden. De Lambertuskerk is daar een voorbeeld van. De kerktoeren werd op het einde van de middeleeuwen gebouwd en had oorspronkelijk een verdedigingsfunctie. Toen het dorp Nederweert in 1547 door de Weertenaren werd belegerd, trokken de inwoners zich met wapens en proviand terug in de toren. Dat de Lambertustoren zo'n verdedigingsfunctie had, is nog te zien aan de wenteltrap in de toren. Die is namelijk rechtsdraaiend, net zoals vaak in burchten en kastelen het geval is. Als men van beneden naar boven wil, heeft men de trapspil aan zijn rechterzijde. De ge-

Links, rechts of rechtdoor, op Staat kan men alle kanten op. Foto: Alfons Bruekers.

dachte daar achter was dat belegeraars, die met een zwaard in hun rechterhand omhoog wilden stormen, gehinderd werden in hun bewegingsruimte. De belegerden bovenin hadden daarentegen alle ruimte om stevig met hun wapens uit te halen. Als ze tenminste rechtshandig waren.

In de Lambertuskerk speelt nóg iets met links en rechts. De rechter- of zuidbeuk van de kerk, de epistelzijde (de kant van de preekstoel) heeft in Nederweert een speciale betekenis. Tot 30 jaar geleden sprak men nog altijd van "aanne vröllie-kantj". De rechterbeuk was in Nederweert de ereplaats voor de vrouwen, terwijl in andere plaatsen de mannen altijd rechts zaten. Dat eeuwenoude privilege dankten de vrouwen aan hun strijdbare gedrag in 1567. Zij namen toen het voortouw bij het weggagen van de Weertenaren die tijdens de Paasdienst het protestantisme wilden introduceren. Bij het verlaten van de kerk kreeg de predikant rake klappen. De geschiedenis verhaalt overigens niet of dat linkse of rechtse waren...

Alfons Bruekers